

Elektroenergetyka polska 2004

Bilans energii za 2003 rok¹⁾

Wyniki elektroenergetyki za 2003 rok są wyraźnie lepsze od uzyskanych w roku poprzednim. To dobrze rokuje, przede wszystkim w perspektywie maja 2004 r. (połączenie z UE)! Wyniki finansowe będziemy znać po zakończeniu badań bilansów rocznych.

Ożywienie gospodarcze (PKB prawie 3,7% za 2003 rok) przyniosło wyraźnie wyższą konsumpcję energii elektrycznej. Dynamika tego przyrostu w kwartałach ubiegłego roku ulegała stopniowemu zmniejszeniu. Zwiększenie konsumpcji energii elektrycznej przez odbiorców finalnych w pierwszym kwartale o 5,1%, poza ożywieniem gospodarczym, wynikało z bardzo niskiej konsumpcji w okresie poprzedzającym.

W 2003 roku po raz pierwszy od kilku lat nastąpił wzrost sprzedaży energii elektrycznej odbiorcom finalnym. Sprzedano więcej o 1,2 TWh niż w roku 1990. To korzystny dla elektroenergetyki sygnał. Umożliwia bowiem racjonalniejszy rozkład kosztów stałych (wynikający chociażby ze zwiększenia o 9% mocy osiągalnej w tym samym czasie). Pozostaje oczywiście nadal nierozstrzygnięty problem mocy niewykorzystanych (z rozpiętości obciążeń szczytowych maksymalnych zwiększonych o średni wskaźnik mocy odstawionych do remontu a sumą mocy osiągalnych w KSE). Według różnych szacunków wartość mocy odpowiadająca temu marginesowi określana jest na 5 do 7 tysięcy MW.

Moim zdaniem, istotniejsze jest jednak określenie jakości tej mocy (sprawność, koszt jednostkowy, kryteria ekologiczne, szanse konkurencji na otwartych rynkach energii...), a nie spory o wysokość tej nadwyżki! Cóż, jak do tej pory żadnemu z rządów ostatniego dziesięciolecia nie starczyło ani woli, ani determinacji, aby tak rozumianej inwentaryzacji podołać. Szkoda! Te „pracę” wykona za nas otwierający się rynek energii (na pewno z dotkliwymi kosztami)!

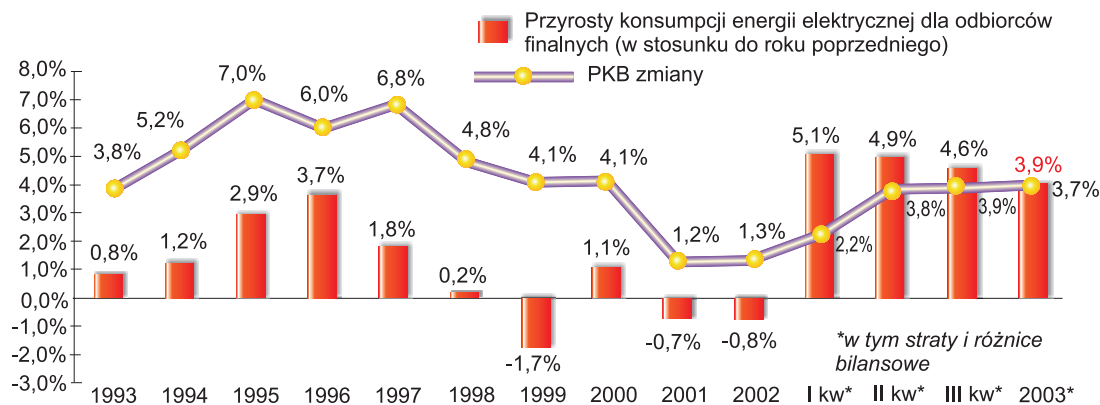
Przejdźmy do tematu artykułu.

Z krajowego bilansu energii elektrycznej wynika, że:

- ◆ po stronie przychodów wyprodukowaliśmy 151,8 TWh, co stanowi zwiększenie do roku ubiegłego o ponad 5,3%; w elektrowniach ciepłych ten przyrost był nieco większy, bo sięgnął 6%; znaczące, bo po ponad 17-procentowe zwiększenie produkcji odnotowaliśmy w grupie odnawialnych źródeł energii — 17,1%; import był natomiast większy o ponad 11,5%;
- ◆ po stronie rozchodu zużycie krajowe łączne wyniosło 141,6 TWh, co stanowi zwiększenie o ponad 3,3% w stosunku do roku 2002; wyraźnie większy był eksport. Z 11,5 TWh w 2002 roku wzrósł do 15,2 TWh; na pewno miały tu istotne znaczenie decyzje dotyczące konsumpcji węgla w cenach eksportowych przez producentów energii elektrycznej;
- ◆ elektrownie na węglu brunatnym zwiększyły produkcję o nieco ponad 5%, elektrownie na węglu kamiennym o 3,6%, elektrociepłownie na węglu kamiennym o 4,5%, a niezależne o nieco mniej niż 1%;
- ◆ w strukturze produkcji nie nastąpiły istotne zmiany.

Zwraca uwagę fakt, że elektrownie na węglu brunatnym wyprodukowały więcej energii elektrycznej niż w roku poprzednim o ponad 5% — 51,4 TWh (w samym grudniu o prawie 1,5% mniej). Zużycie węgla brunatnego było o 4,2% wyższe. Średnia wartość opałowia nieznacznie (o 0,12%) wyższa, a wskaźnik zużycia własnego energii był o 0,23% wyższy niż w roku 2003. Czas wykorzystania mocy osiągalnej był większy o prawie 2,6%.

Z kolei elektrownie na węglu kamiennym wyprodukowały więcej energii elektrycznej o 3,6% — 64,7 TWh, zaś w samym grudniu o 8% mniej.

¹⁾ W artykule wykorzystano materiały ze zbiorów i opracowań własnych Autora, a także ARE SA.

Zużycie węgla kamiennego na produkcję energii elektrycznej było wyższe o ponad 2% przy nieco wyższej średniej wartości opałowej. Wskaźnik zużycia własnego z 8,23% w 2002 roku zmniejszył się do 7,88% za rok 2003. Czas wykorzystania mocy osiągalnej był większy o 5,2%.

Elektrociepłownie na węglu kamiennym wyprodukowały łącznie 19,5 TWh energii elektrycznej (to daje przyrost o 4,5% w stosunku do roku poprzedniego). Zużyły węgla ogółem o ponad 7% więcej przy niższej wartości opałowej (na produkcję samej energii elektrycznej porównywalne do roku poprzedniego). Wskaźnik zużycia własnego był wyraźnie wyższy (z 5,71% do 6,07%), a czas wykorzystania mocy osiągalnej porównywalny z rokiem poprzednim.

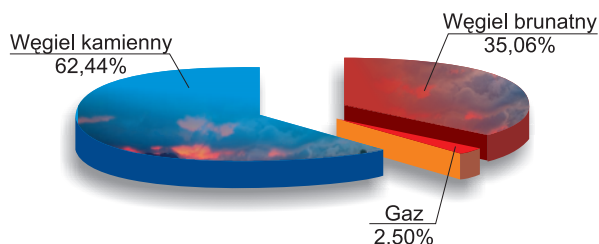
Elektrociepłownie niezależne nadal nie odgrywają istotniejszej roli w produkcji energii elektrycznej. Za rok ubiegły ich produkcja to zaledwie 1,4 TWh przy mniejszych o kilka procent wskaźnikach zużycia węgla kamiennego, średniej wartości opałowej, zużycia własnego energii i wyraźnie wyższym – 117,2% wskaźniku wykorzystania mocy osiągalnej.

Łącznie wskaźniki produkcji elektrowni ciepłych i elektrociepłowni:

- produkcja energii elektrycznej 139,3 TWh – 105,4% (2003/2002);
- zużycie węgla brunatnego na produkcję energii elektrycznej 60,1 mln ton – 104,2% (2003/2002) przy wartości opałowej 8571 kJ/kg – 100,1% (2003/2002);
- zużycie węgla kamiennego na produkcję energii elektrycznej 34,3 mln ton – 104,8% (2003/2002) przy wartości opałowej 21 590 kJ/kg – 101,0% (2003/2002);
- zużycie gazu na produkcję energii elektrycznej 30 240 611 GJ – 117,5% (2003/2002) przy średniej wartości opałowej 26 912 kJ/m³ – 102,8% (2003/2002);
- wskaźnik zużycia własnego zmniejszył się z 7,7% do 7,5%;
- czas wykorzystania mocy osiągalnej był wyższy o 4,4%.

Moc zainstalowana w KSE zwiększyła się o 1,1% i wynosiła nieco ponad 35 400 MW (koniec grudnia 2003 do końca grudnia 2002 r.). Z tego:

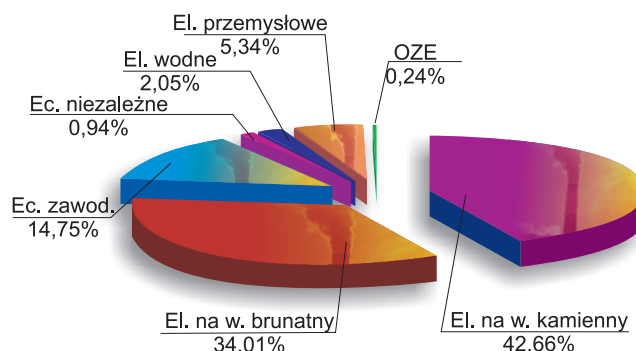
- w elektrowniach ciepłych 33,12 GW,
- w elektrowniach szczytowo-pompowych 1,67 GW,
- źródła odnawialne 0,60 GW.

Struktura zużycia paliw podstawowych w elektroenergetyce zawodowej w 2003 r.

W strukturze zużycia paliw zmiany nie są zbyt duże. Węgiel kamienny nadal dominuje z nieznacznym (o około 0,3%) zmniejszeniem. Węgiel brunatny zachował udział niezmienny, a zużycie gazu, choć nadal nie odgrywa większej roli, wyraźnie wzrosło (z 2,18% do 2,5%).

W strukturze produkcji energii elektrycznej nieznacznie zwiększył się udział elektrowni na węglu brunatnym – z 33,9% do 34,0% przy zmniejszonym udziale elektrowni na węglu kamiennym z 43,3% do 42,6%. Elektrociepłownie zawodowe, elektrownie przemysłowe, elektrociepłownie niezależne i OZE nieznacznie zwiększyły swoje znaczenie. Energetyka wodna zmniejszyła swój udział o około 20%.

Struktura produkcji energii elektrycznej w 2003 r.

To w sumie bez wątpienia lepszy rok od poprzedniego dla podmiotów gospodarczych polskiej elektroenergetyki we wszystkich prawie wskaźnikach wynikających z bilansu energii. Pamiętać jednak jednak, że pozostały nadal bardzo zróżnicowane!

Zróżnicowane zarówno kapitałowo jak i w wynikach ekonomicznych, a przede wszystkim nadal znacznie odbiegające od porównań zewnętrznych, zagranicznych. Te różnice to niewątpliwie najpoważniejsze z wyzwań wobec otwierających się rynków energii! Do ostatecznej oceny niezbędne są jednak porównania wynikające z wyników finansowych (po zakończeniu badań bilansów za 2003 rok). Te mogą nieść nieco mniej optymizmu. Warto będzie do ich omówienia wrócić w stosownym czasie.

